

K5 Piotr Salmonowicz

ur. 13.08.1834 r. w *Sadańcach* zm. 21.06.1898 r. w Warszawie (pochowany na Starych Powązkach)

syn Onufrego Piotra (**K3**)

żona Emilia Budzyńska, zm. 3.12.1920 (pochowana razem z mężem)

dzieci: Walerian (**K6**), Józef (**K7**), Modest (**K8**), Maria (**K9**), Waleria Julia ↓

- w 1853 r. ukończył (z wyróżnieniem) Санкт-Петербургский государственный архитектурно-строительный университет

[W 1832 r. w Urzędzie Komunikacji powstała uczelnia techniczna - Kolegium Inżynierów Budownictwa. W 1842 r. dołączyła do niej, założona w 1830 roku szkoła architektury. Nowa szkoła została nazwana - Szkoła Budownictwa. Była to szkoła z internatem z reżimem wojskowym. Od 1882 r. Szkole Budownictwa został przyznany status wyższej uczelni i stała się znana jako Instytut Inżynierów Budownictwa.]

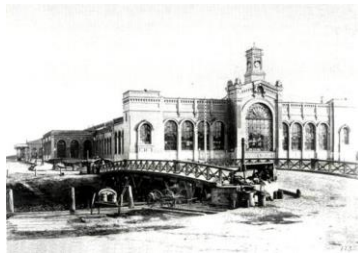

Piotr Salmonowicz: inżynier-architekt, profesor w Instytucie Kolejnictwa, gdzie prowadzi wykłady na temat architektury i budownictwa; wykłada także w Szkole Budownictwa i w Instytucie Inżynierów Budownictwa. Oprócz licznych artykułów w "Архитектурном Вестнике", "Зодчем" i innych, publikuje: "Wytyczne dotyczące sporządzania szacunków i raportów technicznych" (wyd. 3., St. Petersburg, 1900) oraz "Termokinytyka stosowana" – studium termoochrony budynków i ich wielkości w zależności od warunków klimatycznych. Jest jednym z głównych architektów Kolei Petersbursko-Warszawskiej, a także wielu budowli w Petersburgu i innych miastach Rosji, np.:

- budynek dworca kolejowego „Warszawa” w Sankt Petersburgu (przebudowany w l. 1858-1860)

zdjęcia z ok.1900 r.

- w 1858 r. most przez kanał Obwodowy – przy dworcu kolejowym „Warszawa” w Petersburgu

- dwa domy mieszkalne (budowane w l. 1860-1890) dla pracowników budujących Kolej Petersbursko-Warszawską

dworzec w Białymstoku, zbud. 1861 r.

- kamienica czyszowa w Perersburgu (zbudowana w 1896 r.)

- Dworzec Petersbursko-Warszawski w Dynaburgu, zbudowany w l. 1874-1878 w czasie modernizacji Kolei Petersbursko-Warszawskiej

dworzec w m. Ługa – stan obecny

Ługa, miasto w Rosji, 136 km na pld. od Petersburga

dworzec stacji Aleksandrowska w Petersburgu i budynki pomocnicze tej stacji – budowa w l. 1860-69

Dworzec kolejowy w Petersburgu (kamienny) został zaprojektowany przez **inżyniera architekta Piotra Onufrewicza Salmonowicza** (1833-1898). Ten utalentowany rosyjski architekt w **1853 r. skończył Szkołę Budownictwa**. Po jej skończeniu do 1857 r. pracował w Zarządzie Kolei Petersbursko-Warszawskiej, skąd potem przeniósł się do Zarządu Głównego Kolei Rosyjskich, gdzie pracował aż na krótko przed śmiercią. Już w 1861 r. był wykładowcą w Instytucie Inżynierów Transportu i Instytucie Inżynierów Budownictwa oraz Głównym Instytucie Górnictwa. Ponadto, Piotr Salmonowicz pracował w Komisji Technicznej i Budownictwa Ministerstwa Spraw Wewnętrznych. Jako autorytatywny ekspert był honorowym członkiem Zarządu Instytutu Inżynierów Budownictwa. Był też autorem licznych prac dotyczących kwestii technicznych, jak również sporządzania szacunków.

Oprócz dworca w m. Ługi, P. Salmonowicz wybudował szereg stacji w innych miastach, w tym Dynaburgu i Białymstoku. Wraz z francuskim inżynierem Ю. Фляша w l. 1858-9 wybudował budynek stacji „Warszawa” w Petersburgu i most na kanale Obwodnym.

Piotr Salmonowicz wybudował także kilka innych dworców kolejowych oraz kilka innych budynków: szkoły kolejowej w Wilnie*) [1876 r.], magazyn na dworcu kolejowym w Petersburgu, domów dla pracowników Kolei Warszawskiej.

Dworzec w m. Ługa, wybudowany przez Salmonowicza, współcześni uznali za najlepszy na linii Petersburg - Warszawa.

*) budynek szkoły kolejowej stał w miejscu dzisiejszego dworca autobusowego, miał numer ul. Kolejowa 15

- wg danych z *Ksiąg adresowych Petersburga* mieszkał: Prospekt Angielski 7 (*Księga na 1893 r.*), Zaulek Izmaïłowski 12 (*Księga na 1894 r.*, *Księga na 1899 r.*)

- w pocz. 1898 r. przyjechał do Warszawy (być może „służbowo”?) razem z żoną i córką Walerią; 21 czerwca umiera (nagle? choroba?), zostaje pochowany na Powązkach

- wg: Krystyna Witkowska, „Powązki – mówiące kamienie. Inskrypcje nagrobków Cmentarza Powązkowskiego w Warszawie”, Polska Akademia Umiejętności, Kraków 2009:

kw. 35, rząd 3, m. 2: [Inskrypcja z płyty nagrobnej] GRÓB RODZINY SALMONOWICZÓW
[z frontu pomnika] Ś.P.

PIOTR
SALMONOWICZ
INŻYNIER - ARCHITEKT
RZECZ. RADCA STANU

UR. 13 SIERP. 1834 R.
ZM. 21 CZERW. 1898 R.
NAJUKOCHAŃSZEMU
MĘŻOWI I OJCU
POKÓJ JEGO DUSZY

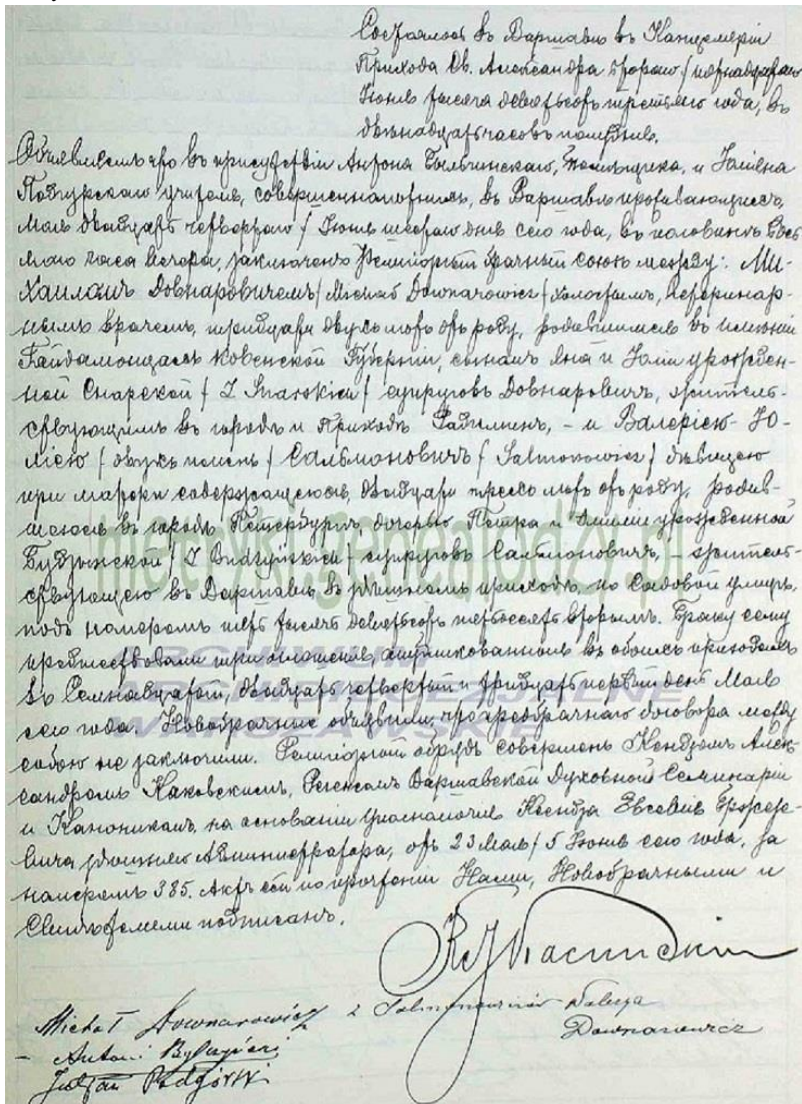
Ś.P.
EMILIA
SALMONOWICZ
† 3.XII.1920
OSTATNIA NADZIEJA I POCIECHA MOJA
CÓRKA

Piotr Salmonowicz współpracował w Petersburgu z inż. Stanisławem Kierbedziem (s. Waleriana).
Czy znał Gustawa Salmonowicza (D22) ?

Waleria Julia Salmonowicz

ur. 12.09.1879 r. w Petersburgu zm. 11.11.1944 r. w Warszawie (zginęła w czasie Powstania - Marymont)
córka Piotra (K5)
mąż Michał Downarowicz ur. 1870, s. Jana i Julii ze Snarskich; lekarz weter.; ślub 2.06.1903
dzieci

- przyjechała do Warszawy w pocz. 1898 r. razem z ojcem i matką
- metryka ślubu; kość. św. Aleksandra

ślubu udzielił ks. Aleksander Kakowski (późniejszy Prymas Polski)

- przed śmiercią mieszkała w Warszawie, ul. Lisowska 41/1

Michał Downarowicz (1870 -) student i absolwent w 1894 r. Instytutu Weterynaryjnego w Dorpacie, członek Stowarzyszenia „K! Lutyja” od 1890 r., w 1931 r. lekarz powiatowy w Warszawie